

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/77/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312207842
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2012:5312207842.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o maloletú D. L., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXX, O. A. O., t.č. H. I. Č., v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov: matky D. L., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXX, O. A. O. a otca U. L., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXX, v konaní o nariadenie ústavnej výchovy takto

r o z h o d o l :

N a r i a d ť u j e ústavnú výchovu maloletej D. L., nar. XX.X.XXXX v H. I. Č., X. O. XX, XXX XX H. X..

Otec j e p o v i n n ý platiť na maloletú D. L., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima k rukám H. I. Č., X. O. XX, XXX XX H. X., vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred.

Žiadny z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu v Čadci č. konania 4P/77/2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.7.2012 predbežne do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej bolo nariadené zverenie maloletej D. L., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti T. I. H.. K vydaniu predbežného opatrenia došlo podľa § 75a ods. 1 OSP. Matka nezvládla starostlivosť, dohovory, iné výchovné opatrenia nemali účinok na výchovu, maloletá zanedbávala povinnú školskú dochádzku (41 neospravedlnených hodín, fajčila, požičiavala si peniaze, túlala sa po nociach, zdržiavala sa v prítomnosti otca - bezdomovca, jeho pochybných známych, ktorí mali negatívny vplyv na jej výchovu, bola nezvestná, a to všetko napriek tomu, že bola žiačkou len 6. ročníka základnej školy). Takýto spôsob života ohrozoval jej zdravie a zdravý vývoj.

Uznesením č. konania 8P/71/2012-13 zo dňa 1.8.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 31.8.2012, bolo vydané predbežné opatrenie, ktorým súd uložil povinnosť T. I. H. odovzdať maloletú D. L., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti zariadenia H. I. Č.. Rodičia boli zaviazaní k plateniu výživného. Maloletá opakovane porušovala pravidlá a režim T. I. H., preto centrum požiadalo o spoluprácu, utekala zo zariadenia, nerešpektovala režim, do zariadenia sa vracala v sprievode polície, pod vplyvom alkoholických nápojov. Výchovné opatrenie v zariadení nemohlo byť realizované, a preto musela byť premiestnená do uzavretého zariadenia pobytového typu, ktorým je H. I. Č.. To vyjadriло súhlas, že od 1.9.2012 sú ochotní maloletú do zariadenia prijať. Z priebežnej správy z pobytu maloletej v T. I. H. a prepúšťacej správy J. A. P., psychiatrickej kliniky detí bolo zistené, že maloletá počas pobytu v T. I. H. opakovane ušla. Pri každom úteku si objednala taxík, stretla sa so staršími kamarátmi a požívala alkohol. Následne bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení J. A. P. a bola u nej započatá medikamentózna liečba z dôvodu zvýšenej impulzivité. Pre ohrozenie osobnostného a morálneho vývinu maloletej pri pretrvávajúcom úteku z detského centra navrhli umiestnenie v zariadení uzavretého typu.

Súd uznesením č. konania 4P/77/2012-9 zo dňa 22.8.2012 začal konanie z úradnej moci o nariadenie ústavnej výchovy u maloletej D. L., nar. XX.X.XXXX podľa § 80 ods. 1 OSP.

Zo správy Obce T. čl. 19 mal súd zistené, že U. L. je prihlásený v Obci T. Č.. XXX, ale uvedený rodinný dom je zbúraný, v obci sa dlhší čas nezdržiava a nie je známe miesto jeho pobytu. Nevlastní žiaden nehnuteľný majetok.

Zo spisu 8P/71/2012 mal preukázané, že uznesenie prevzal U. L. dňa 14.8.2012 na adrese T. XXX. Rovnako aj vo veci 4PPOm/1/2012. Preto, aj keď matka na pojednávaní dňa 2.10.2012 uviedla, že sa zdržiava v O. J. W. a na termín pojednávania bol volaný z adresy U. L., T. XXX, súd konal v jeho neprítomnosti. Mal zato, že keď si prebral predchádzajúce dve zásielky z uvedenej adresy, že si na uvedenej adrese zásielky preberá prostredníctvom doručovateľov, aj keď je dom zbúraný a zdržiava sa inde. Z týchto dôvodov konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Z výsluchu matky mal zistené, že maloletá je umiestnená v ústave v Č.. Pri útekoch nebola len s priateľmi, ale aj so svojím otcom. Zlom u maloletej nastal v čase, kedy sa otec vrátil z výkonu trestu odňatia slobody. Otec ju navádzal, že pri ňom sa bude mať lepšie, bude žiť ľahší život. Dovtedy pomáhala v domácnosti, nevláčila sa s partiami, učila sa tak, ako sa mala učiť. Pri dohovaraní uvádzala, že jej sa taký život pri otcovi páči, môže fajčiť, nemusí nič robiť. Žil v O. J. W. u jedného kamaráta. Požívala tam alkoholické nápoje, pretože matka s ňou bola na polícii a tam nafúkala. Keď bola umiestnená v H., tešila sa na matku aj na starých rodičov. Rovnako v Č.. Vysvetlili jej, že musí splniť podmienky, túto situáciu si sama zavinila. Rovnako vypovedal starý otec, svedok U. H.. Uviedol, že od návratu otca z výkonu trestu odňatia slobody sa zhoršilo správanie. Zvykla si na ľahký spôsob života, len pili, rozprávali. Také návyky získala pri otcovi. Preto odmietala disciplínu, povinnosti školské a iné. Teraz sa snaží poslúchať, aj keď sa jej to vždy nedarí. Má veľa známkok.

Zo správy kolízneho opatrovníka (čl. 20 spisu) mal súd zistené, že otec je nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce, nemá stále bývanie, býva rôzne u príbuzných a známych. Býva u pochybných ľudí, ktorí požívajú alkoholické nápoje. Neplnil si vyživovaciu povinnosť, preto bol vo výkone trestu odňatia slobody a matke bolo vyplácané náhradné výživné. Na otca je opakovane podané trestné oznámenie vo veci neplatenia výživného. V čase šetrenia u matky v domácnosti sa nachádzala matka maloletej, starí rodičia. Matka býva so svojimi rodičmi v poschodovom rodinnom dome. Všetky izby v rodinnom dome sú kompletne zariadené nábytkom, spotrebičmi. Na poschodí má vlastnú izbu zariadenú aj D. L.. Podmienky na bývanie sú na veľmi dobrej úrovni, v domácnosti je čisto a útulne. Hygienické podmienky sú na veľmi dobrej úrovni, rovnako okolie rodinného domu je pekne upravené. Maloletá má kvôli ochoreniu chrbtice v záhrade bazén. Matka je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, pracuje na aktivačné práce na Mestskom úrade v O.Á. A. O., poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevok za aktivačné práce približne 125,57 €. Rodičom neprispieva, pretože nemá z čoho. Stará matka je evidovaná, nezamestnaná, t.č. práceneschopná, bez príspevkov. Starý otec je starobný dôchodca, poberá dôchodok. Nikto z nich nepožíva alkoholické nápoje, neboli priestupkovo riešení. Zo strany otca starí rodičia nežijú, požívali alkoholické nápoje. Zo strany otca žijú dve sestry, ktoré nemajú vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletú. Podľa vyjadrenia starých rodičov ju na to navádzal otec. Po škole sa nevracala domov, ale stretávala sa s otcom. S ním navštevovala reštauračné zariadenia, naučila sa fajčiť. V čase, kedy otec žil s nimi v spoločnej domácnosti, strácali sa im šperky zo zlata, nástroje, ktoré následne predal do záložne. S maloletou sa kontaktujú osobne i telefonicky, zasielajú jej balíky. Kolízny opatrovník uviedol, že keďže maloletá opakovane porušovala povinnosti v zariadení v H., navrhuje nariadiť nad maloletej D. L. ústavnú výchovu a umiestniť ju z T. I. H.Ž. do H. I. Č., kde je už umiestnená na základe predbežného opatrenia prechodne. Účelom je, aby si osvojila vhodné formy správania, pretože matka so starými rodičmi nezvládla jej správanie a jej správanie nebolo možné zvládnuť ani v T. I. H.. Preto je potrebné nariadiť ústavnú výchovu v uzavretom zariadení, akým je H. I. Č.. Hlavnou príčinou sú neustále úteky maloletej.

Podľa § 44 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je aj ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázané.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej 2-krát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

V danom prípade súd dospel k záveru, že maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Matka maloletého dieťaťa poskytovala dieťaťu riadnu starostlivosť, nezvládla však výchovu maloletej. Otec nie je schopný poskytnúť riadnu starostlivosť maloletej, práve návrat otca z výkonu trestu odňatia slobody bol príčinou zlyhania výchovy matky, starých rodičov a príčinou podstatného zhoršenia správania maloletej. Jej výchova bola vážne ohrozená a narušená. Iné výchovné opatrenia nevedli k náprave. Bola zverená do zariadenia v H., ktoré nebolo uzavreté, tieto výchovné opatrenia nevedli k náprave, pretože maloletá odtiaľ utekala, stretávala sa s partiami a požívala alkohol. Preto súd nariadil ústavnú výchovu v uzavretom ústavnom zariadení, ktoré by zamedzilo úteku maloletej zo zariadenia a zabezpečilo jeho zdravú výchovu a zdravý vývin. Súd má zato, že nariadenie ústavnej výchovy je v záujme maloletého dieťaťa. Citové väzby dieťaťa k rodičom a starým rodičom sú zachované, pretože s maloletou denno-denne telefonujú, zasielajú jej balíky a navštevujú ju.

Vzhľadom k tomu, že otec je nezamestnaný, nemá príjem a ani neplatí výživné, súd určil otcovi výživné minimálne podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Toto výživné je povinný platiť k rukám ústavu v Č..

Matke súd vyživovaciu povinnosť neurčil, pretože matka platí výživné podľa uvedenia matky a kolízneho opatrovníka dobrovoľne. Pokiaľ by matka výživné neplatila dobrovoľne, návrh na určenie výživného môže podať ústavné zariadenie, resp. kolízny opatrovník.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.